

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 36. An pœna illa dupli vel quadrupli adjecta traditioni arrharum obtineat in Jure canonico & solvenda in foro conscientiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quest. 36. An pœna illa dupli vel quadrupli adjecta traditioni arrharum obtineat in Jure Canonico, & solvenda in foro conscientie.

R Esp. ad primum affirmativè. Sanch. l. 1. d. 36. n. 11. Gutt. de matr. c. 18. n. 7. Duacen. de sponsal. ad tit. ff. solut. matrim. §. 4. in fine. Pont. l. 12. c. 19. n. 2. Cœn. l. c. du. 3. n. 14. Castrop. n. 3. correctio enim legum, quantum fieri potest, evitanda, ergo Jus Canonicum reprobandis pœnam sponsalibus adjici, intelligendum de pœna per se sumpta & propria sponsalium, quæ à Jure civili reprobat, non de pœna arrharum contractui conjugata, & à Jure civili approbata, ut ita jura iuris sint conformia. Neque etiam eadem est ratio in hac pœna dupli vel quadrupli, ac in mera pœna sponsalibus adjecta, dum hæc in magna quantitate plerumque constituitur; quia nihil trahitur tempore contractus, ex quo limitationem recipiat. Pœna verò dupli vel quadrupli plerumque fit in exigua quantitate, & ex arrhis limitationem recipiat. Ita Castrop. l. c.

2. Resp. ad secundum: Nisi aliud verbis expressum sit, non debetur pœna illa dupli vel quadrupli ante sententiam Judicis saltem declaratoriam; nec satis est illam à parte peti (quam petitionem ad pœnam necessariam esse ad executionem hujus pœnæ communiter astruunt omnes. Pont. l. c. n. 5. Gutt. c. 18. n. 19. Cœn. Less. &c.) Castrop. l. c. n. 4. remittens ad seipsum, p. 1. r. de LL. d. 2. p. 3. ubi probabilis censuit, pœnam conventionalem non deberi ante sententiam Judicis saltem declaratoriam. Et de pœna quidem, quam *cu. l. fin.* statuit, nimirum ut recipiens, & non vicissim tradens arrhas, si culpabiliter resiliat, reddat arrhas, & insuper earum valorem, dicit esse communem sententiam, teste Sanch. d. 37. n. 1. Gutt. l. c. n. 18. eò quòd hæc non sit pœna conventionalis, sed legalis. Quamvis ipse defendat non esse pœnam purè legalem, cum, ut Cœn. l. c. 18. lex illa non statuatur ultra arrhas reddi valorem in pœnam alicujus culpæ, sed ut æqualitas servetur in contractu, nempe ne illas tradens amittat, & recipiens nihil ex propriis amittat. Contrahentes verò præsumi debeant, contrahere juxta æquitatem à jure præscriptam; ideoque recipiens illas defendendus sit obligari ex contractu ad illas illarumque valorem restituendum, & consequenter valor eorum debitus est, non ex lege tantum, sed ex conventionione de pœna hac solvenda ob violatam fidem, & ideo sententiam Judicis requirat. Sed neque ex eo, quòd tradens arrhas injustè resiliens amittat eas sine ulla expectata Judicis sententia, sequitur, quòd recipiens illas teneatur quoque ante sententiam ad duplum illud vel quadruplum; sequeretur enim aliàs, ne quidem ad hoc requiri petitionem partis, sicut ea non requiritur, ut tradens eas amittat. Sed illud solum sequitur, quòd recipiens illas teneatur ante sententiam Judicis, & ante petitionem partis eas reddere, quia hæc non est pœna contractui adjuncta, sed ipsius contractus natura; cum natura pignoris in securitatem contrahendi matrimonii concessi perat ipso jure reddi concedenti, dum per eum non stetit matrimonium non iniri; quia non absolute donavit, sed sub conditione, quòd injustè non exequatur contractum matrimonii. At ultra pignus reddere illius valorem, vel etiam triplum aut quadruplum est contractui accidentarium, & solum ex matua conventionione debitum, ac proinde in pœnam; adeoque, cum

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. IV.

expediens sit, ut omnis pœna conventionalis in illius executione imitetur legalem, quæ sententiam Judicis requirit, etiam pœna illi reddendi duplum, triplum &c. utpote conventionalis, dictam sententiam requirit,

Quest. 37. Quæ sit natura arrharum datarum sponse à sponso in remunerationem pudicitie, nobilitatis, & dotis acceptæ.

R Esp. primò: Hæc arrhæ, quæ apud Germanos veniunt nomine *Morgengabe* seu doni matrimonialis, ut Krimer, in 4. decret. n. 1711. differunt plurimum ab arrhis datis tanquam pignus pro securitate matrimonii contrahendi; cum etiam dari à marito possunt uxori post contractum matrimonium, quin & dari solita altero nuptiarum die novæ nuptæ pro thesauro pudicitie. Dantur nihilominus etiam à sponso sponse de futuro in præmium virginittatis à sponso lædendæ, ut Castrop. l. c. p. 12. §. 3. n. 1. & in quibusdam locis solis virginibus constitui possunt. Krimer, l. c. ex Haunold. de Just. r. 4. n. 330. posse tamen etiam concedi viduæ, cum non necessariò concedantur in præmium virginittatis, sed etiam vidualis pudicitie; docet Castrop. l. c. n. 2. cum Gutt. cit. c. 19. n. 9. & aliis. Quin &, si sponsa, quam sponsus putabat esse virginem, talis non sit, posse nihilominus has arrhas eam detinere, contra Vegam L. 1. sum. casu 387. & alios sentit Castrop. n. 3. citatis Gutt. n. 8. Sanch. l. 6. d. 27. à n. 4. idque etiam si tradens illas traditurus non fuisset, si scivisset, non esse virginem. Quinimò etiam si in instrumento donationis sola apposta fuerit causa virginittatis ad has arrhas concedendas, id æstimandum sit ex stylo imperito notariorum factum, & non ex voluntate contrahentium. Castrop. loc. cit. citans Covary, in rub. detestam. p. 2. n. 4. Gutt. Tiraquel & alios, rationem reddens, quòd arrhæ hæc non tantum dentur in præmium virginittatis, sed etiam in compensationem nobilitatis, & dotis receptæ; adeoque non cessaret finis adæquatus, etsi contingat error circa causam minus principalem, seu potius impulsivam, & extrinsecam. Secus tamen videtur dicendum, non tantum, ubi sponsus expressisset contrarium, sed etiam manifestum, non adesse nobilitatem, aut dotem, quæ compensetur, ex quibus infero, &

2. Resp. secundò: Donationem harum arrharum non habere rationem meri lucri, seu procedere ex mera liberalitate, sed esse donationem remuneratorem, & onerosam; cum præcedat in remunerationem pudicitie, nobilitatis, adeoque licitam etiam inter de facto conjuges, ut Sanch. l. 6. d. 29. Gutt. n. 19. quin & prærequirat obligationem virginittatis, & pudicitie, quæ utique est res pretio, & remuneratione digna, non tantum facta ante matrimonium, quando uxor potest nolle pudicitiam suam prostituere in matrimonio, nisi arrhis sibi designatis, ut Castrop. l. c. §. 9. n. 5. sed & matrimonio jam contracto, dum prostitutio virginittatis, vel pudicitie adhuc non est simpliciter debita, quia uxor Jure Canonico habet duos mentes ad deliberandum pro transitu ad religionem.

Quest. 38. In qua quantitate, & ex quibus bonis hæc arrhæ constitui possint.

R Esp. ad primum: Alii à sponso concedentes has arrhas nomine proprio, & ex bonis propriis

D

propriis